

Q.P. Code 00003462

Time: 3 hours

Marks: 100

N.B: 1.All questions are compulsory.

2. Figures to the right indicate full marks.

3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

Q. 1) Solve any two of the following questions.

- a) What is Panchayat Raj? State its characteristics.
- b) Write the structure and functions of Gram Panchayat
- c) Explain the powers and functions of Collector.

Q. 2) Solve any two of the following questions.

- a) What is agricultural labour? Explain the reasons for their economic backwardness..
- b) Explain the changing nature of Indian rural economy.
- c) What is meant by natural resources? Give information about natural resources.

Q. 3) Solve any two of the following questions.

- a) Describe the land holding system in India.
- b) State the importance of infrastructure in rural development.
- c) Briefly explain various types of transport.

Q. 4) Solve any two questions from the following.

- a) Explain the nature of Sarv Shiksha Abhiyan.
- b) What is poverty? Give reasons of poverty.
- c) Write the reasons for suicide of farmers.

Q. 5) Write notes. (any two)

- a) Tehsildar
- b) Vasantrao Naik Committee
- c) Primary Co-operative Bank
- d) National Rural Health Mission

Q.P. Code 00003462

गुण : १००

वेळ: ३ तास

सूचना १ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२ सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

प्रश्न 1) खालिलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

अ) पंचायतराज म्हणजे काय ? त्याची वैशिष्ट्ये सांगा.
रचना व कार्ये लिहा.
कार्ये स्पष्ट करा.

ब) ग्रामपंचायतीची
क) जिल्हाधिकाऱ्याचे अधिकार व

प्रश्न 2) खालिलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
म्हणजे काय ? त्यांच्या आर्थिक हालाखीची कारणे सांगा.
ग्रामीण अर्थव्यवस्थेचे बदलते स्वरूप स्पष्ट करा.
संपत्ती म्हणजे काय ? नैसर्गिक साधन संपत्तीची माहिती सांगा.

अ) शेतमजूर
ब) भारतीय
क) नैसर्गिक साधन

प्रश्न 3) खालिलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
भूधारण पद्धतीचे वर्णन करा.
सुविधांचे ग्रामीण विकासातील महत्व सांगा.
थोडक्यात स्पष्ट करा.

अ) भारतातील
ब) मूलभूत सोयी
क) वाहतुकीचे विविध प्रकार

प्रश्न 4) खालिलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
अभियानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
काय ? त्याची कारणे सांगा.
कारणे लिहा.

अ) सर्व शिक्षा
ब) दारिद्र्य म्हणजे
क) शेतकऱ्यांच्या आत्महत्येची

प्रश्न 5) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

समिती

अभियान

अ) तहसीलदार
ब) वसंतराव नाईक
क) प्राथमिक सहकारी बँक
ड) राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य